

ODPOVĚDNÁ SPOTŘEBA CESTOU OMEZENÍ PLÝTVÁNÍ POTRAVINAMI

Ing. Linda Gandalovičová

Seminář ke Světovému dni výživy
25. října 2018

Věděli jste, že?

- 1/3 světových potravin je zbytečně ztraceno nebo vyplýváno
- V EU se vyhodí na 90 milionu tun potravin ročně
- 100kg ročně na hlavu
- Potravinový odpad tvoří největší část domácího odpadu
- Nejvíce se vyhazuje zelenina a ovoce
- Pokud se nic nezmění, do roku 2020 se potravinový odpad zvýší o 40 %

- ... Přitom stále 800 milionů lidí na světě trpí chronickou podvýživou

Čím se nejvíce plýtvá?

OBILOVINY

30%

V průmyslových zemích spotřebitelé vyhazují 286 milionů tun obilných produktů.

MLÉČNÉ VÝROBKY

Jen v Evropě se každoročně vyplýtvá 29 milionů tun mléčných výrobků.

20%

RYBY A MOŘSKÉ PLODY

35%

8% celosvětově ulovených ryb je hozeno zpět do moře. Ve většině případů jsou mrtvé, umírající nebo poškozené.

OVOCE A ZELENINA

Téměř polovina veškerého vyprodukovaného ovoce a zeleniny se ztratí nebo vyhodí.

45%

Proč je plýtvání problémem?

3 aspekty problematiky plýtvání:

1. Environmentální
2. Sociální
3. Finanční

Environmentální dopady

1. Skládky – 25% metanových emisí
2. Přírodní zdroje
 - Některé potraviny jsou náročnější na PZ
 - Uhlíková stopa
 - Voda: 250 km³
 - Půda: 1,4 miliard ha – 28 %
 - Energie
 - Biodiverzita

Na výrobu
1 hamburgeru se
použije 2400 l pitné
vody, na šálek kávy
124 litrů.

Sociální dopady

1. Zbytečné plýtvání zdrojů, na které jsou rozvojové země závislé.
2. Etický problém plýtvání vs. hlad
 - Přes 800 milionu lidí hladoví na světě – každý 8. člověk
 - 120 milionu lidí v EU je ohroženo chudobou
 - V EU vyhazujeme zbytečně cca 90 milionu tun jídla
 - Plýtvání přímo přispívá k hladu ve světě: snižuje množství dostupného jídla na globálním trhu a zvyšuje ceny potravin.

Finanční dopady

1. Plýtvání zvyšuje cen potravin na světovém trhu
2. Zdroje a jejich efektivní využívání

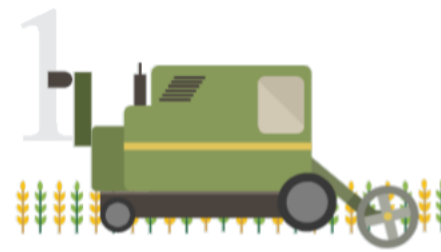
2 rozměry problému

Vyspělé země

- Plýtvání nejvíce na konci potravinového řetězce: výrobci a domácnosti

Rozvojové země

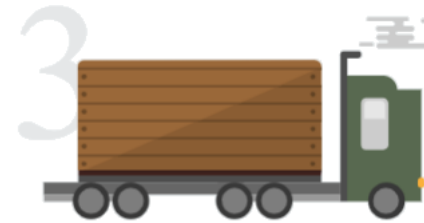
- Plýtvání nejvíce na začátku potravinového řetězce: špatné skladování a nedostatečná infrastruktura

SKLIZEŇ

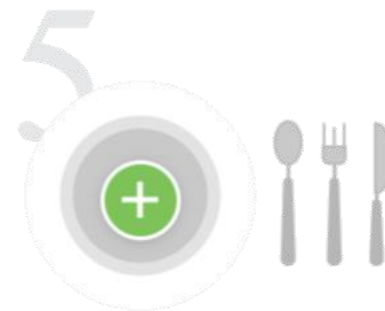
ZPRACOVÁNÍ

DISTRIBUCE

PRODEJ

SPOTŘEBA

Proč se plýtvá?

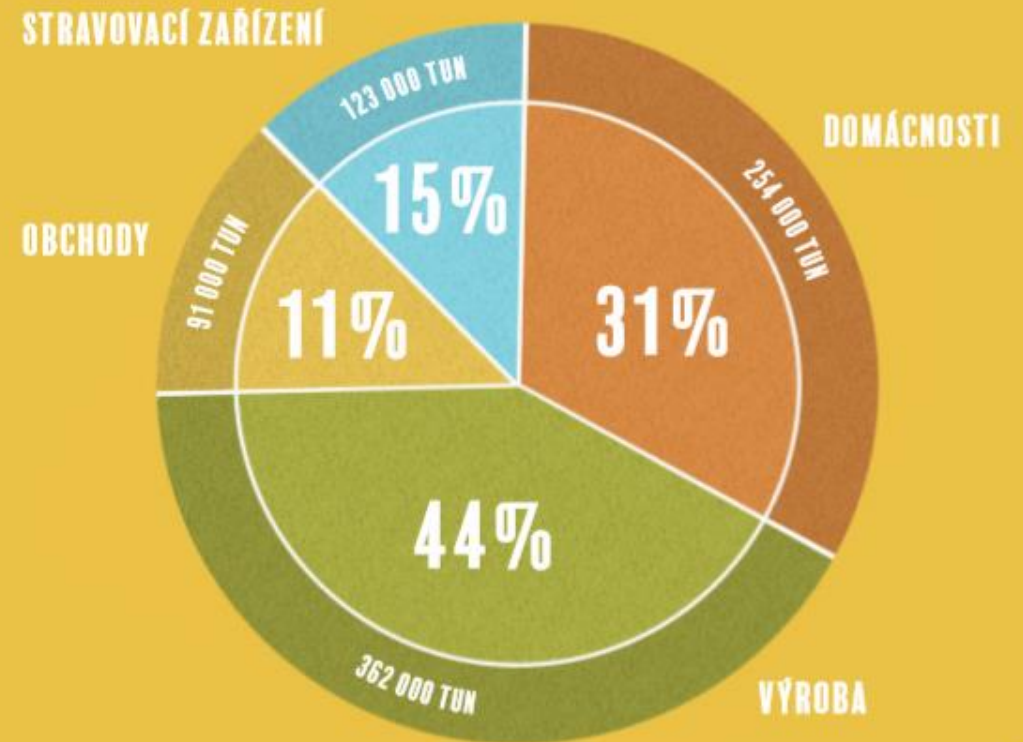
Doma:

- Příliš velké nákupy a nedostatek plánování
- Nevhodné skladování
- Pomýlení v datech spotřeby a minimální trvanlivosti

Výrobci a prodejci:

- Standardizace potravin
- Komunikace v celém průběhu řetězce
- Data spotřeby a minimální trvanlivosti

PLÝTVÁNÍ POTRAVINAMI V ČESKÉ REPUBLICĚ

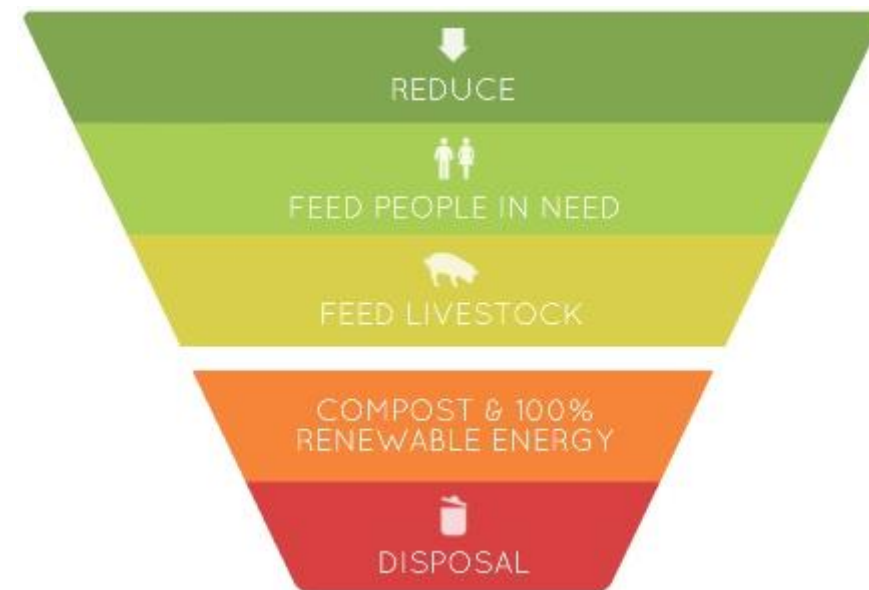

(Zdroj: STOA)

Jaká jsou řešení?

Pyramida potravinového odpadu – na prvním místě je prevence

1. Snížit množství potravinového odpadu
2. Směřovat potřebným
3. Krmivo pro zvířata
4. Kompost a výroba energie
5. Skládky a spalovny

Domácnosti

- Střídmější nakupování a nakládání s jídlem
- Domácí/komunitní kompostování
- Osvěta

Výrobci, prodejci, business, státní správa

- Povinné měření plýtvání – sběr dat
- Inovace v balení
- Zlepšení komunikace mezi jednotlivými články potravinového řetězce
- Zákonné ukotvení, bioplynové stanice...

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Linda Gandalovičová, gandalovicova@glopolis.org

*Srdečně Vás zvú na festival Země na talíři,
20. – 22. listopadu v kino Aero*